

УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС У ВАЖКІ ЧАСИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Богдан В.А., здоб. ОС «молодший бакалавр»
Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **О.В. Горох**
Державний біотехнологічний університет

Вторгнення російської армії завдало значних втрат українській економіці. Уряд задля збереження бізнесу, який працював в зоні бойових дій, запустив програму релокації – переміщення підприємств у безпечні регіони.

Наприкінці березня сума втрат, яких зазнала Україна від російського вторгнення, перевищила 560 млрд доларів. Найбільших збитків окупанти нанесли вітчизняній інфраструктурі – біля 120 млрд доларів, а втрати підприємств та організацій склали ще 80 млрд доларів [1].

В цих умовах необхідно робити все можливе для порятунку виробничого потенціалу держави та тих підприємств, які будуть не тільки відроджувати втрачене, але й забезпечувати працею українців.

Так, в Україні розпочалася програма безвідсоткового кредитування бізнесу на період війни, в рамках якої можна отримати до 60 млн грн. Після закінчення воєнних дій кредитна ставка буде складати 5 %. Компанії з оборотом до 10 млрд грн зможуть перейти на спрощену систему оподаткування, як на третій групі фізичних осіб-підприємців. Замість податку на додану вартість та податку на прибуток вони сплачуватимуть 2 % з обороту. Також у період воєнного часу в Україні скасували податкові перевірки для бізнесу. З 1 квітня 2022 р. з держбюджету підприємства отримуватимуть по 6500 гривень за кожного працевлаштованого переселенця [1].

Проте окремо потрібно виділити іншу, більш масштабну за задумом, програму з переміщення цілих підприємств з зони бойових дій у більш спокійні регіони країни, головним чином це західні області України. Про необхідність релокації працюючого бізнесу у більш безпечні регіони в уряді почали говорити майже одразу після початку війни, а згодом розпочалася реалізація цього задуму.

Масштабне переміщення бізнесу на безпечні території допоможе Україні зберегти виробництво, робочі місця та задовольнити попит армії і цивільного населення на низку товарів і послуг, що критично необхідні. Ця програма вже доводить свою ефективність: за даними Мінекономіки, 178 підприємств завершили релокацію потужностей, з них 67 вже відновили роботу на нових місцях, а всього подано більше 1400 заявок на перенесення [2].

Такі темпи реалізації даної програми не можуть не викликати позитивні емоції, адже попри війну національна економіка має працювати, щоб забезпечувати необхідним наших захисників на фронті та надавати робочі місця тим, хто бажає кувати перемогу у тилу. В нинішніх умовах державна підтримка є вкрай необхідною, адже багато галузей є критичними для економіки країни. На початку березня 2022 року було прийнято рішення про розширення програми кредитування для підприємців на базі програми “5-7-9 %”. Згідно з умовами, будь-який бізнес зможе отримати кредит під 0% на час воєнного

стану плюс 1 місяць після війни. Далі буде мінімальна ставка – 5 %. Максимальна сума кредиту складатиме до 60 млн грн [3].

Отже, підсумовуючи з вище викладеного, можна сказати, що попри війну і всі складнощі український бізнес не здається та продовжує будувати плани на майбутнє, тим самим наближаючи нашу Перемогу.

Інформаційні джерела:

1. UNIAN.UA. Інформаційне агенство «Створення надійного тилу: як працює державна програма релокації бізнесу». URL: <https://www.unian.ua/economics/finance/stvorennya-nadiynogo-tilu-yak-pracyuye-derzhavna-programa-relokaciji-biznesu-novini-ukrajina-11771461.html> (дата звернення 03.04.2023)

2. UNIAN.UA. Інформаційне агенство «Бізнес і війна: як банки кредитують підприємства у важкі часи». URL: <https://www.unian.ua/economics/finance/biznes-i-viyna-yak-banki-kredituyut-pidpriyemstva-u-vazhki-chasi-novini-ukrajina-11776773.html> (дата звернення 07.04.2023)

3. UNIAN.UA. Інформаційне агенство «Українські аграрії беруть мільярдні кредити, щоб провести посівну в умовах війни». URL: <https://www.unian.ua/economics/agro/rosiyske-vtorgnennya-agrariji-berut-milyardni-krediti-shchob-provesti-posivnu-v-umovah-viyni-novini-11776557.html> (дата звернення 07.04.2023)

ЕКСПОРТНИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНИ: СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ

Гребенюк Я.О., здоб. ОС «магістр»

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **Т.Ю. Білоусько**
Державний біотехнологічний університет

Експортний потенціал країни складає основу конкурентних переваг країни на міжнародному ринку та є основоположним чинником розвитку національної економіки. Від рівня експортного потенціалу країни також значною мірою залежить її місце в системі світового господарства, вплив на загальносвітові процеси, що визначає економічну та політичну вагомість країни, авторитет та місце держави в міжнародних відносинах.

Експортний потенціал країни можна трактувати, як здатність вітчизняних суб'єктів господарювання максимально забезпечити потреби зовнішнього ринку в певних категоріях продукції.

Показники України у зовнішній торгівлі товарами та послугами за останні роки демонструють значні коливання, що спровоковано низкою зовнішніх та внутрішніх чинників. Економіка України в цілому характеризується високим рівнем відкритості, що створює певну нестабільність та залежність українських виробників від зовнішньої торгівлі на світових ринках.

Аналізуючи географію експорту України, можна відмітити, що впродовж останнього часу стрімко зростає постачання вітчизняної сільськогосподарської та промислової сировини на азійський ринок. В експорті до країн ЄС частка сировини впродовж останніх років стабільно зменшується на користь товарів із